Αυτό που δεν τελειώνει – Εκδοχή ΙΙ
Εθνικό Θέατρο – Πειραματική Σκηνή

Η διερεύνηση του Στάθη Λιβαθινού και της ομάδας της Πειραματικής Σκηνής του Εθνικού Θεάτρου, ήδη από την περσινή παράσταση (*Αυτό που δεν τελειώνει – Εκδοχή Ι*), ήταν μια απόπειρα να πληρωθεί η δραματουργική απουσία του μείζονος σύγχρονου ποιητικού κειμένου·ακόμη παρά πέρα, του ιθαγενούς ποιητικού κειμένου ως βάση σκηνικής εργασίας.
Το εγχείρημα μόνο εύκολο δεν θα μπορούσε να χαρακτηριστεί. Ωστόσο, παρουσιάζει τεράστιο ενδιαφέρον, τόσο από την άποψη της πειραματικής παραστασιακής εφαρμογής, όσο και ως ερμηνευτική προσέγγιση υψηλού ποιητικού λόγου. Φέτος, με τη δεύτερη εκδοχή, η πρόταση ολοκληρώνεται και –ανεξαρτήτως συγκεκριμένων παραστάσεων- απαντά καταφατικά στο ερώτημα της γονιμότητας μιας τέτοιας προσέγγισης. Τα ζητήματα που σχετίζονται με τη νομιμότητα, αυτή η στήλη θεωρεί ότι λύονται στο πεδίο που ελέγχεται από τη σκηνική πειθώ.
Το πρώτο και αυτονόητο πρόβλημα που θέτει ένα υλικό που δεν προορίζεται κατ' αρχήν για σκηνική παρουσίαση είναι, βεβαίως, κατά πόσον αντέχει στη δραματοποίηση. Κατά πόσον ο λόγος του είναι δυνάμει δραματικός –ή έστω- κατά πόσον μπορεί να αρθρωθεί ως τέτοιος. Σύμφυτο ζήτημα με το παραπάνω είναι κατά πόσον σε τέτοια κείμενα χωράει η δράση, πόθεν νομιμοποιείται και ποια η εξάρτησή της από το εκάστοτε κείμενο. Συγχρόνως είναι προφανές ότι οφείλει να υπάρξει ένα είδος δράσεως, εφ' όσον ο στόχος είναι η θεατρική παράσταση και όχι το ποιητικό αναλόγιο.
Στην Πειραματική Σκηνή η οδός σε όλα τα παραπάνω βρέθηκε με την αναζήτηση της δράσεως η οποία εξαρτάται από την προσωπική σχέση του υποκριτή με το κείμενο και όχι με την προσπάθεια να καταστεί αυτό αντικείμενο της αφήγησης. Έτσι, η θεατρική νομιμοποίηση και η ερμηνευτική αντοχή συναντώνται στο πεδίο της ανοιχτής ερμηνείας.
Στην περσινή *Εκδοχή Ι*, ο δρόμος ήταν σαφής, αλλά η θεατρική του καταγωγή καταλάμβανε μεγαλύτερο χώρο. Στην φετινή *Εκδοχή ΙΙ*, το πράγμα έχει προχωρήσει καταλυτικά προς την κατεύθυνση της μεγαλύτερης ερμηνευτικής λιτότητας, της εσωτερικής σχέσης με το ποίημα και τελικώς της κατάφασης στη δυνατότητα χρήσης του ποιητικού υλικού.
Η παράσταση είναι εκρηκτική στην ιδιαιτερότητά της, με εσωτερικά έντονους ρυθμούς, οι ηθοποιοί ωριμότεροι, τα καινούργια μέλη της ομάδας επαρκώς αφομοιωμένα. Οι πολύ λίγες ενστάσεις θα μπορούσαν να επικεντρωθούν σε επιμέρους ανισορροπίες, οι οποίες φέτος επελέγη να μην καλυφθούν από -οσοδήποτε υψηλού γούστου- μικρά θεατρικά δρώμενα. Όμως η επιλογή είναι στην εξέλιξη της εργασίας, όχι μόνο κατανοητή, αλλά και επιβεβλημένη.
Η δουλειά είναι εμφανώς ομαδική· ο Λιβαθινός και οι συντελεστές (Στρατής Πασχάλης, Νίκος Πλάτανος, Μαριέλα Νέστορα, Σωτήρης Στέλιος) έχουν προσέλθει για την υπηρετήσουν κι αυτό τους τιμά.
Οι ηθοποιοί, ερμηνευτές πολλαπλώς εκτεθειμένοι, τιμούν τη σχέση τους με το θέατρο και ενθουσιωδώς ανακαλύπτουν σκηνικά την ποίηση· από τον Δημήτρη Ήμελλο, που μας εισάγει στο ποιητικό σύμπαν της παράστασης αποδίδοντας λιτά και με μεγίστη ακρίβεια ό,τι είναι ουτοπία, προτείνοντάς την ως αενάως αισιόδοξη και τραγική εμπειρίκεια *Οκτάνα*, ως τον Γιάννη Μαυριτσάκη, που αναλαμβάνει να την κλείσει προσδιορίζοντας τη σχέση της σκηνής με την πλατεία και επανανοηματοδώντας ως ηθοποιός-εραστής τον Ρίτσο· μεσολαβούν ο πολύ ωριμότερος στο προσωπικό του στίγμα Παναγιώτης Μπουγιούρης, ο Άρης Τρουπάκης που πάλι τιμά το λόγο, ο

Γιώργος Φριντζήλας, η Μαρία Σαββίδου, η Σοφία Τσινάρη, η Ελένη Ρουσσινού, η Ναταλία Στυλιανού, ο Βασίλης Ανδρέου, η Φένια Παπαδόδημα –μεγάλο απόκτημα της Πειραματικής, έξοχη τόσο στην τραγική απελπισία της Κατερίνας Γώγου, όσο και στον μπλουζ ερωτικό οίστρο της Πολυδούρη- ο Στρατής Πανούριος, ο Στάθης Γράψας, ο Γιώργος Δάμπασης, ο Νίκος Καρδώνης, η Μαίρη Μπουγά –που μας χάρισε μια σκηνική ελύτεια εαρινή παιδίσκη· όλοι συμβάλλουν στα κέρδη μας.
Οι δυο παραστάσεις, περσινή και φετινή, λειτουργούν εντελώς αυτόνομα από την άποψη του θεατή, αλλά από κοινού συγκροτούν μια εν εξελίξει πρόταση από τις πιο ενδιαφέρουσες που έχουμε δει τα τελευταία χρόνια.

ΕΛΣΑ ΑΝΔΡΙΑΝΟΥ